

# Verwarring

Ron Davis ontdekte dat actieve desoriëntatie een belangrijke rol speelt bij het ontstaan van dyslexie. Een dyslecticus raakt gedesoriënteerd als gevolg van verwarring over symbolen, zoals letters, woorden, cijfers en leestekens. Maar wat is desoriëntatie en wat zijn de gevolgen?

## Veel voorkomende symptomen van desoriëntatie

- Letters en cijfers omdraaien
  - Onjuist spellen
  - Woorden of regels overslaan
  - Letters of getallen zien bewegen, verdwijnen of veranderen
  - Interpunctie en hoofdletters weglaten bij het schrijven
  - Duizeligheid of misselijkheid tijdens het lezen ervaren
  - Niet stil kunnen zitten: overbeweeglijkheid (ADHD)
  - Problemen met schrijven hebben
  - Evenwichts- en coördinatieproblemen hebben
  - Hyper- of hypoactiviteit vertonen
  - Moeite met rekenen hebben
  - Moeite hebben met klok kijken / altijd te laat of te vroeg komen
  - Buitengewoon veel dagdromen
  - De draad van een gedachtegang snel kwijtraken
  - Problemen hebben met volgordes
- Dingen anders verstaan dan dat ze worden gezegd
  - Moeite met het maken van verbale klanken
  - Moeite met het combineren van klanken
  - Geluiden horen die er niet zijn
  - Moeite hebben met luisteren
  - Geluiden te hard of te zacht horen
- Overdreven (wan)ordelijk zijn
  - Gevoel van onzekerheid vertonen
  - Slecht richtingsgevoel hebben
  - Afstanden verkeerd inschatten
  - Vaak last hebben van wagenziekte



Bij desoriëntatie ben je de weg kwijt, het is een toestand van verbijstering, waarin je niet meer in staat bent mensen, plaatsen en dingen te herkennen. De dingen die je ziet, hoort, voelt en ruikt, zijn niet zoals ze in werkelijkheid zijn. Je voelt je verward en onzeker. Je bent niet in staat normaal te functioneren. Bij desoriëntatie ervaar je het verschil tussen werkelijkheid en fantasie niet meer.

Zo kunnen de hersenen dingen zien bewegen, die in werkelijkheid niet bewegen. De hersenen veranderen de waarneming en zorgen ervoor dat je de niet-werkelijkheid als werkelijk ervaart. Je hebt het vast weleens ervaren met de trein die stilstaat op het perron. Aan de overkant staat nog een trein. Deze gaat rijden. Het lijkt dan net alsof de trein waarin je zit gaat rijden.

## Projectie

Oriëntatie betekent: weten waar je bent in je omgeving. Je voelt je volkomen zeker. De dingen worden juist waargenomen. De hersenchemie is in balans. Alles werkt optimaal! Mensen oriënteren zich visueel door de wereld met twee ogen te bekijken. De hersenen vergelijken de twee beelden. De ogen geven signalen door, de hersenen interpreteren de signalen. Mensen gebruiken de verschillen in de signalen van het linker- en het rechteroog voor de vorming van een driedimensionaal denkbeeld, waardoor ze onder meer in staat zijn afstanden te schatten. De oren doen iets vergelijkbaars. Bij de verwerking van geluidsprikkels maken de verschillen in signalen het mogelijk voor de hersenen om te bepalen uit



welke richting een geluid komt.

Dat mensen een driedimensionaal beeld van hun omgeving hebben, wil meestal niet zeggen dat ze een hologram-achtig beeld hebben. Je zou het eerder kunnen vergelijken met een tweedimensionaal beeld voorzien van metadata (informatie) over afstanden en verhoudingen. Het tweedimensionale beeld is dan toch een projectie van de omgeving zoals je die ook in een camera hebt. Mensen hebben over het algemeen het gevoel dat de plaats van die projectie zich achter hun ogen bevindt.

### Mind's eye

Er is een gezichtspunt, van waaruit je kijkt naar de projectie in je hersenen. Het maakt niet uit of dit een beeld is dat je op dat moment ziet, of dat een beeld is dat je in gedachten hebt, omdat je het je herinnert of omdat je het zelf fantaseert. Als je je ogen sluit en naar een denkbeeldig plaatje kijkt, dan doe je je dit vanuit dit een bepaald punt. Dit punt noemt Ronald Davis het 'mind's eye'.

### Hologram

Voor de meeste mensen is de positie van het mind's eye vast: georiënteerd. Sommige mensen echter bezitten het vermogen van actieve desoriëntatie. Ze kunnen een denkbeeldig plaatje, bijvoorbeeld een kopje dat ze zien of hebben gezien, in gedachten van allerlei kanten bekijken. Het beeld dat ze hebben van het kopje is dan een associatie van allerlei verschillende beelden, een soort hologram zou je kunnen zeggen. Voor de

manier waarop hersenen signalen van zintuigen interpreteren werkt deze desoriëntatie in de meeste gevallen verwarrend: zien en horen en ook gevoel van tijd, evenwicht en beweging worden veranderd.

### Creatief

Actieve desoriëntatie heeft ook zeer positieve kanten. Veel professionals, zoals architecten, modeontwerpers, acteurs of koks, maken gebruik van die actieve desoriëntatie. Van veel beroemde en creatieve mensen is bekend dat zij dyslectisch zijn. Ze schakelen over op hun actieve desoriëntatie voor hun creatieve denkproces. Dit vermogen komt voor bij bepaalde mensen met bepaalde combinaties van genen. Het vermogen is dus niet het gevolg van een hersenbeschadiging.

### Controleren

Ronald Davis ontwikkelde technieken die het voor de dyslecticus mogelijk maken zijn actieve desoriëntatie te onderkennen en te controleren. Een dyslecticus heeft de controle nodig als hij verwarring over symbolen wil voorkomen. Door de desoriëntatie treedt er vervorming van de waarneming op waardoor de letter b, die ook waargenomen kan worden als een d, p of q. Omdat onzekerheid bij het lezen kan leiden tot angst en angst de desoriëntatie weer versterkt, kan dyslexie een zichzelf versterkend effect hebben.

Dyslectici hebben de meeste moeite met woorden die moeilijk in een concreet beeld te vervatten zijn (vergelijk het woord "ree" (een soort hert) met het woord "er"). Door gebruik te maken van oriëntatie en Symbol Mastery met klei, is het mogelijk om de verwarring over de symbolen en triggerwoorden (dat zijn woorden zonder beeld) op te heffen.

#### Meer weten?

- In EducarePlus vind je de eerder geplaatste interviews met Ronald Davis alsmede de artikelen over triggerwoorden, Symbol Mastery en leren lezen met kleifletters.

#### Meer lezen

Ronald R. Davis: *De Gave van dyslexie en de Gave van leren.*  
[www.davidyslexie.nl](http://www.davidyslexie.nl)  
[www.daviscounselors.nl](http://www.daviscounselors.nl)

# Dit artikel kreeg je van Educare!

Educare is een tijdschrift over opvoeden en onderwijs vanuit verbondenheid. Het wordt uitgegeven door Stichting Universele Opvoeding en verschijnt 5x per jaar. Ieder nummer bevat een uitneembaar katern met praktische oefeningen en informatie die je thuis en/of in de klas kunt uitvoeren.

Wanneer je op de hoogte wilt blijven van nieuws over opvoeding en onderwijs in verbondenheid, dan kun je je inschrijven op onze digitale nieuwsbrief. We sturen je dan ook bericht wanneer de nieuwe Educare (het tijdschrift) uitkomt. We gebruiken de nieuwsbrief tevens voor nieuws wat niet in het tijdschrift gedrukt kon worden en om je op de hoogte te houden van ontwikkelingen op onze websites.

Schrijf je nu in op de nieuwsbrief en ontvang direct 6 Educare katernen (pdf):



1. Leren met Hart Focus
2. Schatgraven in jezelf
3. Verrassend tekenen
4. Opgroeien in verbondenheid
5. Leren kun je leren
6. De rol van spiegelneuronen

Je vindt het inschrijfformulier op onze homepage op [www.educare.nl](http://www.educare.nl)

Op onze website kun je ook een abonnement afsluiten op het tijdschrift zelf of ter kennismaking een proefnummer aanvragen.

## De websites van Stichting Universele Opvoeding:

- [www.educare.nl](http://www.educare.nl) – alles over het tijdschrift Educare
- [www.opvoedingsboek.nl](http://www.opvoedingsboek.nl) – wekelijks een boekbespreking...
- [www.opgroeieninverbondenheid.nl](http://www.opgroeieninverbondenheid.nl) – wekelijks een praktische tip...
- [opvoedingenonderwijs.ning.com](http://opvoedingenonderwijs.ning.com) – digitale ontmoetingsplaats voor leden

*Copyrights van alle teksten en foto's in deze pdf berusten bij Stichting Universele Opvoeding en de respectievelijke auteurs en fotografen. Je mag er niets uit kopiëren zonder hier vooraf toestemming voor te vragen. Je mag wèl deze pdf in zijn geheel doorgeven aan vrienden en/of collega's van wie je denkt dat ze belangstelling hebben voor de inhoud ervan.*

St. Universele Opvoeding – Hendrik Marsmanweg 16 – 4103 WS Culemborg – [redactie@educare.nl](mailto:redactie@educare.nl)